

STOCKHOLMS KATOLSKA STIFT
DIOECESIS HOLMIENSIS

FÖRSLAG UR SYNODMATERIALET SOM RÖR PRÄSTER

ARBETSBÖRDAN

1. Det råder brist på präster och diakoner i Sverige och detta tvingar församlingarna att ha flera lekmän/volontärer som hjälper till i kyrkan. Det positiva är att fler människor är direkt delaktiga i kyrkans arbete och liv.
2. Vi har erfarenhet av präster som inte riktigt klarar av alla delar av kyrkoherdeuppdraget. Därför undrar vi om det finns anledning att anställa kompetenta lekmän i församlingarna som kan dela på chefsuppdraget, och ta de bitar som gäller t ex ekonomi och fastigheter. I så fall skulle kyrkoherden kunna koncentrera sitt ledarskap till de pastorala delarna. Vidare föreslår vi att samtliga tillträdande kyrkoherdar måste genomgå en särskild kyrkoherdeutbildning för att säkerställa att de är införstådda med och klarar av alla uppdrag som åläggs dem. Denna utbildning bör även tillhandahålla ett permanent mentorskap, som kan bistå de blivande kyrkoherdarna vid eventuella framtida frågor och/eller problem.
3. Om lekmän får mer ansvar, t ex att vara med i gestaltning av mässan i högre grad än nu, blir vi också mera delaktiga.
4. Att i större utsträckning delegera uppgifter till lekfolk. För att det ska fungera och bli en reell avlastning krävs att den som får uppdraget också har mandat att agera självständigt.
5. Vi borde ta upp med stiftet att de erbjuder lekmän utbildning, kan få fler att vilja hjälpa till i kyrkan och öka delaktigheten, såväl kvinnor som män.
6. Kyrkans lära finns, och lekmännen behöver utbildning i denna. Lekmän som tar över uppgifter måste få goda kunskaper och en förståelse för sitt uppdrag.
7. Ett sätt att få ett större engagemang bland lekmännen är att arvodera vissa tidskrävande och ansvarstunga uppgifter.
8. Lekmännen skulle i större utsträckning ta hand om kyrkans ekonomiska och förvaltningsmässiga uppgifter.
9. Lekpersoner borde involveras mer i kyrkan, och uppta funktioner som idag endast tillåts för präster. Det lägre antal religiösa kallelser idag öppnar en stor möjlighet att engagera flera troende, särskilt kvinnor.
10. Kyrkoherdarna behöver gå igenom "lathund för kyrkoherdar" varje år – där en kyrkoherdes olika uppgifter går igenom och kyrkoherden får aktivt tänka igenom vad han själv vill, kan, orkar och är bra på att göra och vilket han vill delegera, med rum att fylla i namn på personer.
11. Därtill råd om hur man delegerar och hur man ska göra för att ge lagom frihet och inte fastna i kontrollbehov utan behålla lagom återkoppling.
12. Hur skulle lekmännen kunna bidra ännu mer till kyrkans växt och mission med sin tro, andliga liv, nådegåvor, erfarenhet av familjeliv och arbetsliv i samhället? Hur skulle de kunna bistå kyrkoherden och övriga präster med insikter och råd? Skulle man kunna tänka sig ett team där lekmän tillsammans med prästerna ledde församlingens mission att bära ut evangeliet genom att tillsammans be och ta emot Andens gåvor och kall?
13. Vi efterlyser utökade möjligheter för småstäderna att fira regelbundna mässor. Enligt uppgift ska det finnas tillräckligt med präster i Sverige för att kunna erbjuda fler mässor i mindre städer, men alltför många är stationerade i storstäderna. Vi undrar om det finns skäl att överväga huruvida gifta män äldre än 50 år, som varit katoliker i minst 10 år och som har en kandidatexamen i teologi, skulle kunna få ett års påbyggnadsutbildning för att sedan börja verka som präster.
14. Om vi inte kan få regelbundna prästbesök, så behöver vi i glesbygden istället få hjälp från kyrkoherde och stift att organisera oss, ordna sammankomster, sköta det praktiska som tillkommer fastigheter och kapell, samla oss i bönegrupper, m.m. Utbildning och bemyndigande av lekmän blir nödvändigt – och de extraordinarie kommuniionsutdelarna behöver dessutom ges möjlighet att regelbundet träffas, stärkas och fyllas på.

STOCKHOLMS KATOLSKA STIFT
DIOECESIS HOLMIENSIS

15. Fler lekmän behöver utbildas för att kunna leda församlingen på en mässort, Ordets gudstjänst med Heliga Kommunionen, starta nya miniförsamlingar. KPN och Bilda i samarbete med stiftet. Men vi kommer ändå inte ifrån att prästbesök som varar helst mer än någon timme behövs, tillfällen för bikt, samtal, gemenskap. Det borde vara en uppgift inte bara för de präster som arbetar i Norrlands dekanat (mer än halva Sverige!) utan även för dem som arbetar i de sydligare dekanaten.
16. Församlingarna behöver fler präster och församlingarna behöver delas upp i mindre enheter. Kanske också stiftet? Man kan inte säga att det är för litet underlag av medlemmar, för vi måste inte bara se till att behålla de medlemmar som finns utan också låta både antalet och församlingslivet växa.
17. Om man fick bättre struktur på koordination, t.ex. att man gör en ordentlig inventering av vilka ledar- och volontärtjänster som behövs i församlingen och tillsätter en volontär-koordinator, så skulle vi kunna komma till en situation där - det finns ett bra samarbete mellan präster och lekmän - ju fler grupper och volontärer som kommer till, ju lättare för kyrkoherden, han får avlastning och mer tid för det som är hans kärnuppgifter - församlingens kontaktyta utåt ökas, vilket leder till en mera effektiv evangelisation.
18. Det skulle kunna minska arbetsbördan på kyrkoherdar och präster, om de gruppansvariga får större ansvar och befogenheter i att föreslå/tillsätta lekmän i dessa roller.
19. Brist på präster gör också att man inte kan anpassa gudstjänster till olika grupper av deltagare, som därmed skulle kunna känna sig mera delaktiga i mässan. Detta kan dock också ses som någonting positivt, då alla samlas i EN gemensam gudstjänst och kyrkan blir det som förenar folk från olika länder och grupperingar.
20. Om biskopar har för mycket att göra, och det har de, så betyder det att det behövs fler biskopar och fler men mindre stift. Sverige borde ha tre – i Götaland, Svealand och Norrland. Här måste hänsyn tas till avstånd och missionsuppdraget – inte bara antalet katoliker i nuläget.

UTBILDNING OCH FÖRBEREDELSE

21. I vårt svenska stift behöver präst/diakonkandidater utbildas i och diskutera jämlikhet, bemötande, respekt, olik tänkande och tro under eget ansvar.
22. Prästerna behöver mer introduktion i svensk och europeisk kultur, de behöver både ha en gedigen utbildning när de kommer och sedan regelbunden fortbildning via stiftet. Kyrkoherdar behöver stöd i sitt arbetsgivaransvar i de församlingar som har lekmän anställda.
23. Präster behöver stöd och hjälp för att få en tillräcklig lång och relevant introduktion till vad det innebär att leva i Europa och Sverige. Ekumenisk dialog vid deras ankomst men också regelbundet broderligt stöd under hela deras vistelse i landet.
24. Alla präster som kommer från utlandet för att arbeta i stiftet bör utbildas i vad det innebär att jobba i Sverige, i svensk kultur och ekumenik. Varje ny präst bör ges en mentor och regelbunden fortbildning.
25. Flera påpekar att i vårt stift är det framför allt präster från andra länder och kulturer som behöver utbildas i hur det svenska samhället fungerar för att bättre kunna verka som präst i katolska kyrkan i Sverige.
26. Vi skulle önska oss att en prästutbildning i Sverige tar hänsyn till de frågor som är av speciell vikt för katolikerna i landet. Det måste vara "lätt" att vandra tillsammans, inte hindras av alltför omfattande lekmanutbildningar.
27. Utbildning om arbetsgivaransvar för kyrkoherdar. Kyrkoherdar behöver stöd i sitt arbetsgivaransvar mot lekmän som är anställda i församlingarna.
28. Kanske skulle en medieutbildning vara bra för präster och andra företrädare, för att underlätta kommunikation i media.
29. Präster kunde kanske gå kurs i genusvetenskap – och pedagogisk utbildning. Men också skaffa sig erfarenhet av samhället utanför kyrkan och se att inte allt handlar om kyrkan. Och detta gäller förstås alla med ansvarsfulla uppgifter.
30. Synodalitet måste få en betydande plats i prästutbildningen. Och processen måste även komma in i församlingarna. Här finns det nog mer att lära av hur man gör i andra stift.

STOCKHOLMS KATOLSKA STIFT
DIOECESIS HOLMIENSIS

31. Vi behöver ökad professionalism – vilket innebär nyfikenhet och att lyssna till vetenskap och beprövad erfarenhet. Vilka krav på pedagogisk utbildning ska finnas för präster och kateketer? Ansvar för barn är en känslig fråga.
32. Det behövs ett nätverk för församlingspräster där det kan tydliggöras vilka förväntningar och uppgifter som följer med församlingsansvaret i Sverige.

RELATIONEN TILL FÖRSAMLINGEN

33. Stiftet kan aktivt uppmuntra församlingar att ta vara på möjligheten till fast insatta tjänster och klargöra uppdragens innebörd och funktion. Insatser på stiftsnivå är nödvändiga för enhetlighet, förståelse och acceptans bland både präster och lekmän
34. Prästen borde gå tillbaka till kyrkan efter mässan för att hälsa på alla mässdeltagare medan de går ut från kyrkan.
35. Prästerna borde vara mera närvarande, också utanför mässan t.ex. på kyrkkaffe, men borde ordna sociala träffar och motarbeta maktstrukturer bland gruppmedlemmarna som gör att man känner sig utfrys.
36. Präster borde ha lite mera pedagogisk utbildning här i Sverige. Det är inte bara att gå till kyrkan och knäböja och så gå hem igen. Det är så det känns ibland. Det måste till mycket mer. Alla har olika gåvor, man borde ta till vara dem och låta människor komma in i gemenskapen. Det kräver att det finns ett medvetet ledarskap som verkligen är inriktad på att bjuda in dem som är i periferin och att motverka kottarbildningar och utestängande attityder.
37. Några röster efterlyste prästernas närvaro vid kyrkkaffet.
38. Kyrkoherden bör lyssna på olika synpunkter angående gudstjänsten, t.ex. latin, psalmval, barnens roll, församlingens mångfald mm. Frågan är: Vad berör människor? Vilka svar ger kyrkan på frågorna och hur kan förkunnaren ge svar på ett förståeligt språk? Både tradition och förnyelse behöver finnas i liturgin och förkunnelsen.
39. Priests should go to the back of the church after the mass to greet members as they exit the church to get to know them.
40. The clergy should reach out more to the laity.
41. Follow ups, personal phone calls.
42. The priests should welcome new members during mass by asking them to come to the altar for blessings and ask members to welcome them too.
43. More informal gatherings where one can speak to the priests. The priests must be more available for dialogue.
44. En katolsk präst ska aldrig "köra sitt eget race" utan lyssna in sina medmänniskor. Jesus tvättade lärjungarnas fötter, en handling som alla vi katoliker, präster som lekmän, bör ha i åtanke och på olika sätt konkretisera i vår egen vardag.
45. Om vi vill motverka tystnadskultur och klerikalism behöver präster, diakoner, ordensfolk och lekfolk leva mer sida vid sida även i någon form av "vardag" eller sammanhang där rollerna inte är så fasta i den som ger och de som tar emot.
46. Många lekmän är teologiskt kunniga och måste bli lyssnade på, kunna komma med konstruktiv kritik som bemöts på ett öppet och inlyssnande sätt.
47. Prästerna behöver tala mer om äktenskapet och kroppens teologi.
48. Präster i missionerna kan bli bättre på att hänvisa till andra mässor i församlingen utöver de som firas på det egna språket.
49. Predikan bör följa Jesu förkunnelse men i förbönerna kan man ta upp samhällsproblem såsom klimatförändring, mänskliga rättigheter, fred, ungdomarnas och de gamlas situation - men utan partipolitiska ställningstaganden.
50. Fler präster behövs, ffa i norrlandsförsamlingarna. Yngre präster bör bli kardinaler så att påvarna blir yngre. Yngre präster orkar mer. Äldre präster bör pensionera sig mer för att ge plats åt de yngre.

STOCKHOLMS KATOLSKA STIFT
DIOECESIS HOLMIENSIS

51. Vi behöver stärka banden mellan biskopen och varenda församling så att inte kyrkoherden kan underlåta att utse en medarbetare i pastoralrådet på riksnivå år efter år trots påminnelser, utan det blir sekreterarens och biskopens skyldighet att efter ett år själva utse någon som har frimodigheten att säga som det är, då det finns risk att det handlar om en församling där kyrkoherden vill att denna direktkontakt med stiftet saknas.